

VIERDE WERELDBLAD

PB-PPIB-16019
BELGIE(N)-BELGIQUE

ATD = All Together for Dignity / Agir Tous pour la Dignité / **Samen voor waardigheid**
www.atd-vierdewereld.be / Nr. 205 / december 2018 / Verschijnt vier maal per jaar

06 Samen roeien om
vooruit te raken

08 Verbeelding kan
de wereld redden

10 Mededeling aan
de reizigers

VIERDE WERELDBLAD

Uitgave van de Beweging
ATD Vierde Wereld
Victor Jacobslaan 12
1040 Brussel
(02) 647 92 25 / 647 99 00
contact@atd-vierdewereld.be
www.atd-vierdewereld.be
Internationaal: www.atd-fourthworld.org
Over de stichter: www.joseph-wresinski.org/nl
facebook.com/ATDVla

Verantwoordelijk uitgever:

Marijke Decuypere
Victor Jacobslaan 12
1040 Brussel
Foto's: ATD Vierde Wereld, tenzij anders vermeld.
Coverfoto en foto's p.6-7: © Carmen Martos

Voor giften van 40 euro of meer per jaar ontvangt u een fiscaal attest.

IBAN: BE89 0000 7453 3685
BIC: BPOTBEB1

U kan ATD Vierde Wereld ook opnemen in uw testament. Bij een duolegaat gaat een deel van uw bezit naar uw erfgenamen en een ander deel naar ATD Vierde Wereld. De successierechten zijn dan lager en worden betaald door ATD Vierde Wereld.

EDITO

ECHE MENSEN

Net terug van de stembus. De nieuwe gemeenteraden en colleges staan nog in de startblokken. En er zijn alweer verkiezingen op komst. Europa, België, Vlaanderen. We kijken even achterom. Criminaliteit en overlast. Toegenomen of niet? Met cijfers alleen kan je die vraag niet beantwoorden. Hoe wordt gemeten en wat wordt gemeten? Er zijn nu meer camera's die registreren, politiemensen die de straat opgaan en ambtenaren die Gas-boetes uitschrijven. Overal in Europa werden criminaliteit en overlast begrepen zo groot als een container. Er past heel veel in. Een bedelaar in een winkelstraat, dat is minstens overlast en op sommige plaatsen ook strafbaar. Als die bedelaar dan ook nog eens languit op een bank gaat liggen dan zijn er maatregelen nodig in de vorm van straatmeubilair waarop je onmogelijk kan liggen.

Volop inzetten op waardig wonen voor iedereen, met alle mogelijke middelen, dat gebeurt zelden. Of het beleid nu een linkse of rechtse signatuur heeft, kwetsbare mensen een plaats geven schaadt het imago. Sommige steden, maar ook landelijke gemeenten, hanteren slinkse middelen om mensen in armoede te weren. Ze worden als lastposten gezien. Hun inschrijving wordt niet aanvaard, bijvoorbeeld omdat de woning waar ze intrekken ongeschikt verklaard is, of stedenbouwkundig niet vergund. Toch is ook dan een voorlopige inschrijving verplicht. Voor daklozen bestaat de mogelijkheid van een referentieadres bij het OCMW. Maar dat wordt vaak ontmoedigd met allerlei voorwaarden die niet voorzien zijn in de wet.

Vlaanderen zet toch in op woonkwaliteit? Geen vochtproblemen, een veilige elektriciteitsinstallatie, een keuken, toilet en bad of douche: de normen voor een huurwoning zijn vastgelegd in de Wooncode. En dan is er ook het klimaatplan. Om energie te besparen en de CO2 uitstoot te verlagen moeten we binnenkort nog meer isoleren en oude verwarmingsinstallaties vervangen. Zijn hier voldoende middelen voor? Wordt wonen helemaal onbetaalbaar voor een grote groep mensen? Of gaat het louter om papieren normen? Muren vol schimmel en rotte steunbalken: dat ongeschikte sociale woningen toch verhuurd worden was een brandend item in de aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen.

Het leefloon ligt nog steeds onder de armoedegrens. Kan je dan van fraude spreken als mensen proberen hun plan te trekken om te overleven? En dan nog: wat mensen in armoede ten onrechte ontvangen aan uitkeringen ligt een stuk lager dan wat ze niet opnemen aan rechten, omdat ze de weg kwijttraken of nooit gevonden hebben.

Mensen in armoede zijn geen potentiële bedriegers die men vooral moet controleren. Het zijn echte mensen met waardigheid. Als de samenleving hen opgeeft, schiet ze zichzelf in de voet. Dat armoede altijd bestaan heeft is geen noodlot. Armoedebestrijding zou een topprioriteit moeten zijn.

'Geen enkel kind mag opgroeien met schimmel op de muren': dat moet Vlaanderen toch kunnen waarmaken in de 21ste eeuw? We vragen aan alle mensen met politieke verantwoordelijkheid om bij hun beslissingen na te gaan wat ze betekenen voor mensen in armoede.

Georges de Kerchove

MAG IK? NEE, JE MOET!

Enkele jaren geleden vertelde Cindy me dat ze aan haar advocaat moest vragen of ze mocht samen wonen met haar vriend Erik. Ik was verbolgen. Cindy en Erik waren allebei in collectieve schuldbemiddeling toen ze elkaar leerden kennen. Na een tijd wilden ze gaan samenwonen, maar ze mochten dit niet zelf beslissen. Beiden moesten de goedkeuring krijgen van hun schuldbemiddelaar. Die keek na of het financieel interessant was en gaf groen licht. Hoewel Cindy en Erik ook bij andere instanties informeerden of hun inkomen niet teveel zou dalen, ontdekten ze achteraf dat ze voor hun liefde een prijs moesten betalen. Ja, er was nog maar één huur te betalen en ja, de andere vaste kosten werden ook gehalveerd. Maar het vervangingsinkomen dat ze beiden hadden, werd niet zomaar samengevoegd. Een van hen kreeg een nieuw statuut: samenwonend. En een nieuw vervangingsinkomen dat lager ligt dan de som van twee aparte inkomens. Cindy kreeg als alleenstaande ook huursubsidie, ze genoot van een verhoogde tegemoetkoming en kreeg daardoor een goedkoper busabonnement. Deze sociale rechten verloor Cindy omdat het gezinsinkomen net enkele euro's te hoog lag. Het samenleven werd geen financiële winsituatie.

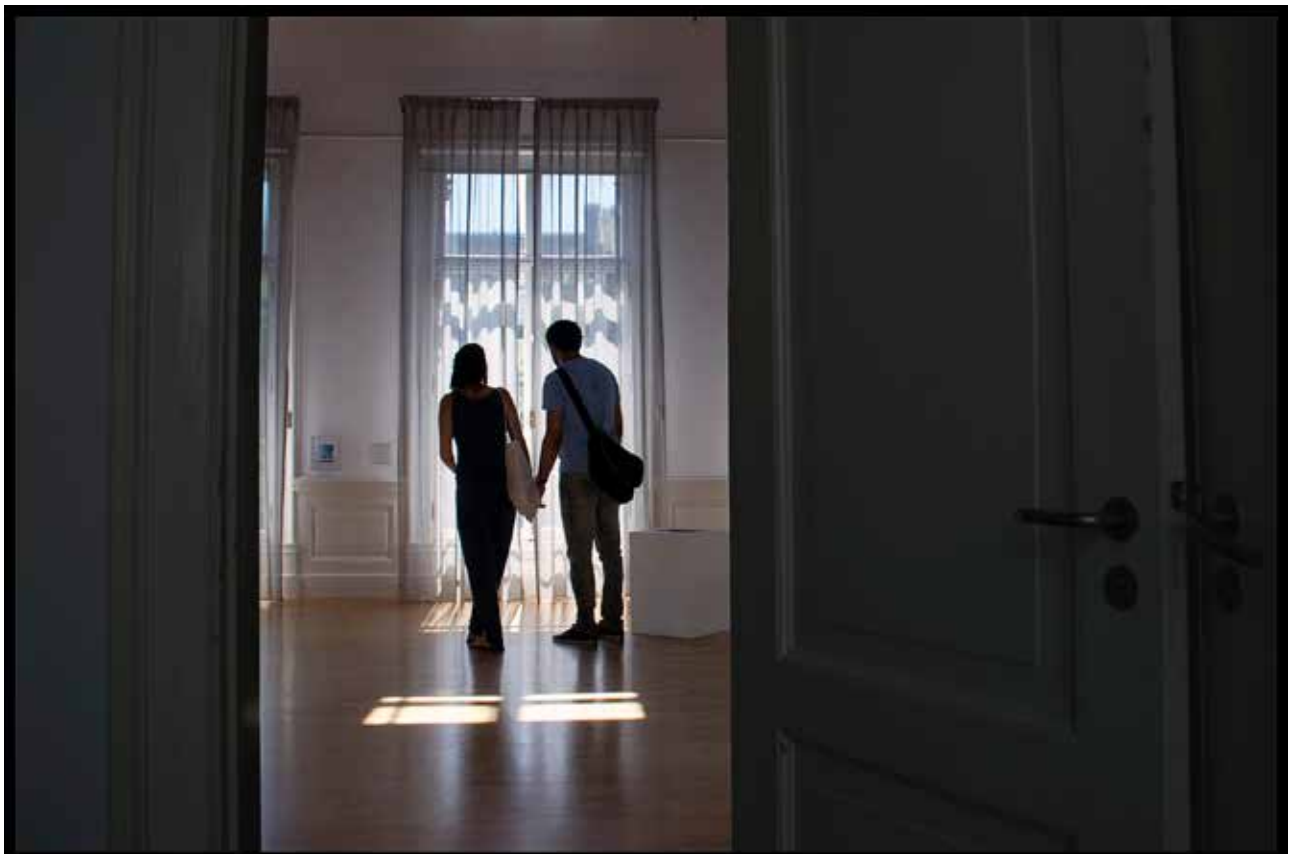
Tijdens de volksuniversiteit over gezinsleven ontdekte ik dat Cindy en Erik niet de enigen zijn in deze situatie. Het

viel mij op dat ik in de vele getuigenissen "moeten" of "je mag niet" hoorde. Zo vertelde Christa dat zij en haar vriend wilden trouwen. Christa is diepgelovig en voor haar is het belangrijk dat het samenleven door een kerkelijk huwelijk bezegeld wordt. Omwille van het inkomensverlies raadde haar advocaat het af om in het huwelijksbootje te stappen. Christa durfde niet tegen zijn advies ingaan.

Een moeder zei: "Van het OCMW mocht mijn zoon niet terug thuis komen wonen. Hij had geen inkomen meer. Ik had daarover een hele discussie met het OCMW. Je mag je eigen kind geen thuis meer geven. Ik heb hem de deur moeten weigeren. Dat doet pijn."

Wie in armoede leeft, is beknot in zijn vrijheid omdat zijn portemonnee beperkingen oplegt. Dat je zelf niet kan beslissen of je met je partner of je kinderen samenwoont, is toch wel verregaand. De woorden van Joris bleven nog lang hangen: "Het systeem geeft ons het gevoel dat wij geen keuzemogelijkheid hebben. Ik zou graag een keuze willen maken."

Marijke Decuyper

© Fernand De Carne

▲ Pierre Deleu

ONDERWEG

Pierre Deleu is aalmoezenier voor de woonwagenbewoners van Oost- en West-Vlaanderen en voorzitter van de vzw **“Mensen van de Weg”**. De rondtrekkende bevolking is een minderheid in België, en bestaat uit groepen met een verschillende geschiedenis.

Voyageurs, Manoesjen, Rom en Roma

Van deur tot deur gingen ze hun waren en diensten aanprijzen: keukengerief, naaigerief, huishoudelijk materiaal, tapijten, vlechtwerk en het herstel ervan, scharen slijpen, pottenlappen, potten en pannen vertinnen, ophalen van oude metalen en vodden. Je kon ze ontmoeten in de streek van Aalst voor de ajuinoogst, in Poperinge voor hoppepluk en in de fruitstreken hielpen ze bij de oogst. Aanvankelijk trokken ze rond met have en goed op een kar geladen. Later maakten ze een houten woonwagen getrokken door een paard en nog later door een tractor, jeep of sterke auto. Ze noemen zich **‘Voyageurs’**: Belgen die hier altijd gewoond hebben en gingen leuren om in hun levensonderhoud te voorzien.

In de tijd dat ze met paard en kar rondtrokken, leerden ze wat een “goed” paard is. Zo werden ze ook paardenhandelaars. Later, toen paarden vervangen werden door auto’s, werden het autohandelaars. Ze trokken hun plan en bleven zeer zelfstandig, met een vertrouwen in de ‘bijstand van Onze Lieve Vrouw’.

Het waren gezinnen met veel kinderen die overal megingen en het leven leerden kennen door wat hun ouders hen voordeden. Toen de leerplicht werd ingevoerd voelden ze dit als een aanslag op hun vrijheid en een inmenging in hun familielevens. *“Het echte leven leer je niet op een schoolbank. Dat leer je bij je vader en je moeder”*. Die mentaliteit heeft nog invloed op de families nu. Velen verlaten vroegtijdig de school en kunnen minder goed lezen, schrijven en rekenen.

De gezinnen hangen sterk aan elkaar. Wanneer ze na weken rondtrekken elkaar in een of andere gemeente ontmoeten hebben ze veel te vertellen. Je ziet hen ook met een accordeon of een draaiorgel op markten of aan de kust.

Sinds de 15de eeuw zijn veel rondtrekkende mensen uit Indië naar Europa gekomen: **“Manoesjen”**. Manoesj is een woord uit het Romanes, een gesproken taal, en betekent mens. Ze worden ook *“Sinti”* genoemd. Hun levenspatroon lijkt sterk op dat van de *“Voyageurs”*. Zij trekken rond en oefenen dezelfde beroepen uit. Velen spelen accordeon, viool of trompet.

Tenslotte heb je de **“Rom”** (of Roms, niet te verwarren met de “Roma”) die vanaf eind 19de eeuw uit Oost-Europa gekomen zijn, na onder andere de afschaffing van de slavernij. Zij leven sterk nomadisch, hechten grote waarde aan familiebanden en spreken steeds hun Romanes, met als tweede taal het Frans. De vrouwen dragen bij voorkeur lange kleurrijke kleren. Mede daardoor zijn zij misschien de meest opgemerkte groep, hoewel ze in aantal het kleinst zijn.

'VOYAGEURS': BELGEN DIE HIER ALTIJD GEWOOND HEBBEN EN GINGEN LEUREN OM IN HUN LEVENSONDERHOUD TE VOORZIEN.

“Roma” hebben verschillende achtergronden, het is geen samenhangende bevolkingsgroep. Ze komen vooral uit Polen, Roemenië, Bulgarije, Kosovo, Slowakije...

Sinds de val van de Berlijnse Muur (1989) en het Ijzeren Gordijn, de Balkanoorlog en sinds de uitbreiding van de Europese Unie in 2004 en 2007 zijn veel rondtrekkenden hun geluk komen zoeken in de rijkere gebieden van West-Europa. Deze Roma zoeken een vaste woonplaats maar velen blijven zeer mobiel. Verhuizen van stad naar stad of van land naar land blijft steeds een optie als er zich betere overlevingskansen voordoen. De meesten leven in armoede, in krotten, garageboxen, of wat hen onderdak kan bieden.

Te weinig plaats voor rondtrekkende gezinnen

Wonen in een woonwagen is een erkende woonvorm. Maar je mag je woonwagen of mobilhome niet zomaar plaatsen waar je wil. Er zijn **residentiële terreinen**. Wie daar staat heeft er zijn vast verblijf en ook zijn domicilieadres. **Doortrekkersterreinen** zijn bedoeld voor een korte tijd, bijvoorbeeld 3 weken en slechts enkele keren per jaar. **Pleisterplaatsen** hebben weinig of geen voorzieningen en zijn ook beperkt in de tijd, bijvoorbeeld een parkeerterrein waar enkel in de zomermaanden woonwagens mogen staan.

Het grote probleem is dat er veel te weinig terreinen zijn. België werd al op de vingers getikt door de Europese Unie. De regering heeft de uitvoering om terreinen aan te leggen overgedragen aan de provincies die het op hun beurt overdragen aan de gemeenten. Als een burgemeester met een plan komt om een terrein aan te leggen voor bijvoorbeeld 10 families, dan zal hij zeker heel wat tegenstand krijgen van sommige buurtbewoners.

Wantrouwen

Onbekend is onbemind. Altijd al was er wantrouwen tegenover 'Voyageurs'. En zichzelf wantrouwen de gewone burgers. Litekens van vernedering en miskening uit hun kindertijd en herinneringen aan pijnlijke schoolervaringen spelen daarin mee.

“Wantrouwen” zoekt bescherming om zich veilig te voelen. De ongeruste burger ziet hen liever vertrekken en eist dat politiediensten optreden. En daar is vaak wel een aanleiding voor te vinden. Woonwagenmensen zijn zeer zelfstandig. Ze vechten voor hun zaak en lossen alles zoveel mogelijk zelf op. Het zijn **“plantrekkers”**, die geen boodschap hebben aan de vele regelgevingen. Inmenging van buitenaf verdragen zij moeilijk. Jongere gezinnen vestigen zich meer en meer in een vast huis. Hun gevoel van vrijheid en hun cultuur van flexibiliteit verdwijnt daarmee niet. Ze gaan anders om met werk en tijd. Dat brengt spanningen mee.

Mijn weg

Toen ik twee jaar met pensioen was, kreeg ik de vraag of ik aalmoezenier wilde worden van de woonwagenbewoners. Ik had toen al een hele weg afgelegd met de beweging ATD Vierde Wereld die ik in 1985 leerde kennen, eerst in de medestandersgroep van Kortrijk, later ook in Brugge en Oostende. Woonwagenbewoners hebben heel vaak te maken met uitsluiting en dat was voor mij een reden om het aalmoezenierschap aan te nemen vanaf januari 2013.

Binnen de groep woonwagenbewoners zijn er families die het financieel heel goed hebben, maar er zijn ook anderen die schuldenlasten uit het verleden torsen en diepe armoede ervaren. Noodgedwongen ondersteunen we een tiental families met maandelijkse voedselbedelingen. Die groeiden uit tot sterke ontmoetingsmomenten.

Pierre Deleu

Voor meer info:

www.mensenvandeweg.be

users.belgacom.net/bn379716/doelgroe.htm

www.minderhedenforum.be

Logo: eigendom van Mensen van de Weg

Gouden Woonwagen

Kinderrechtencommissaris Bruno Vanobbergen houdt toezicht op de onderwijskansen van kinderen van woonwagenbewoners, maar ook op hun recht op gezondheidszorg, een stabiele woonomgeving en georganiseerde vrijetijdsbesteding. Het Kinderrechtencommissariaat won in 2015 de Gouden Woonwagen, een tweejaarlijkse trofee van het Minderhedenforum.

“Wat de aanpak van het commissariaat bijzonder maakt, is dat ze ter plaatse gaan en in de caravan naar de verhalen van de woonwagenbewoners luisteren. Achteraf zoeken ze met alle betrokkenen constructieve oplossingen voor de complexe problemen”. (www.mo.be)

SAMEN ROEIEN OM VOORUIT TE RAKEN

Met deelnemers uit 24 landen

“We doen het hier beter dan bij de Verenigde Naties!” Zo begon Isabelle Pypaert, internationaal verantwoordelijke van ATD Vierde Wereld haar inleiding. “Bij de VN doen ze het met 6 talen, wij tolken hier naar 13 talen!” De 70 deelnemers aan de Internationale Ontmoeting van ATD Vierde Wereld kwamen uit 24 verschillende landen. Meer dan de helft van de deelnemers waren mensen met ervaring van armoede.

In het jubileum- en campagnejaar 2017 was er aandacht voor onze geschiedenis. Nu was het tijd om vooruit te blikken. De bijeenkomst van 10 tot 17 oktober in Méry-sur-Oise nabij Parijs was bedoeld om vanuit onze diversiteit samen te zoeken naar gemeenschappelijke richtingen voor de komende jaren.

Jan en Lieven uit Willebroek, Carine uit Luik en Guy uit Grimbergen waren uitgenodigd omwille van hun ervaring en inzet. Jan, als ervaringsdeskundige en Lieven als medestander zijn de bezielers van het Leentuin-project in Willebroek. Carine, ook ervaringsdeskundige, maakt deel uit van het nationaal team en heeft een presentie-opdracht in Verviers bij gezinnen van wie de kinderen uit huis zijn geplaatst. Guy, volontair, is na 20 jaar buitenland sinds vorig jaar actief voor ATD Vierde Wereld Vlaanderen. Hij coördineert het project *Waarheid of Fabel* dat vooroordelen over mensen in armoede bespreekbaar wil maken.

Samen richting geven aan de Beweging ATD Vierde Wereld en samen verantwoordelijk zijn, dat betekent ook praten over onze moeilijkheden en uitdagingen voor de toekomst. Waar botsen we tegen aan? Welke vragen blijven (te lang) onbeantwoord? Voor welke uitdagingen staan we morgen? Hoe krachtadiger worden?

Carine wees op het belang van vorming: militanten, medestanders en vrijwilligers samen. Het is goed dat militanten meer verantwoordelijkheden krijgen en dragen, maar dat kan niet zonder voldoende ondersteuning. Het is vaak een broos evenwicht tussen de energie die ze investeren in hun engagement bij ATD Vierde Wereld en de energie die ze nog elke dag nodig hebben om te overleven in moeilijke omstandigheden.

Guy deelde zijn zorg dat kantoorwerk soms de overhand neemt in onze werking. Ook hier is het een zaak van evenwicht vinden tussen het opnemen van noodzakelijke administratieve taken en het contact houden met gezinnen in armoede. Guy gaf ook aan dat ATD Vierde Wereld wel eens wat feller mag zijn. Zijn we als samenleving nog voldoende geschokt door het schandaal van armoede? Of zijn we de armoede als normaal gaan beschouwen?

Met de voltallige groep zijn we naar Baillet-en-France geweest. Daar is het Internationaal Centrum Joseph Wresinski gevestigd. We hebben in de fototheek gezien en gehoord hoe de duizenden foto's van over de hele wereld veilig bewaard worden, samen met ander beeld- en audiomateriaal en de vele papieren documenten. Er wordt werk van gemaakt om alles te digitaliseren. Een ethische commissie waakt er over dat de gegevens slechts toegankelijk zijn mits toestemming van de auteur of de personen die zichtbaar zijn op de beelden.

We hebben de internationale ontmoeting voorbereid samen met Gerard de Jong en Annelies Neutel uit Nederland. Er zijn verschillen tussen Nederland en België, maar we ontdekten vooral de raakvlakken. Ook in Nederland worden mensen in armoede steeds vaker verantwoordelijk geacht voor de armoede waarin ze leven. Meer uitwisselen en beter samenwerken is onze gezamenlijke ambitie.

Gelukkig was er ook tijd om ons hoofd even te laten rusten en de andere lichaamsdelen aan te spreken. De mensen uit Mauritius lieten ons zingen en dansen met een symbolisch sterk lied: "We zitten allemaal in dezelfde boot en we moeten samen roeien. Samen roeien om vooruit te raken en niemand achter te laten."

Jan, Lieven, Carine, Guy

VERBEELDING KAN DE WERELD REDDEN

Interview met Thomas Janssens van het theatergezelschap Maelstrom

Vorig jaar de “Brief aan de jarige Père Joseph” en dit jaar het theaterstuk “Solidariteit”. Twee jaar op rij werkte ATD Vierde Wereld samen met Maelstrom, het theatergezelschap van Thomas Janssens en zijn kompaan Jorre Vandebussche. De ‘brief’ was een tekst voor de 30/60/100 viering. De Werelddag van verzet tegen extreme armoede was 30 edities oud, ATD Vierde Wereld bestond 60 jaar, en stichter Joseph Wresinski zou 100 geworden zijn. De jongeren van Djynamo vertrokken vanuit hun verhalen en ervaringen en samen met Thomas Janssens maakten ze er een ‘podiumtekst’ van. We zochten Thomas op voor een gesprek.

◀ Jorre (links) en Thomas aan het werk tijdens een voorstelling van Solidariteit. ©Jürgen Delnaet

Hoe is Maelstrom ontstaan en vanwaar de naam?

Thomas: In 2014 speelden Jorre en ik voor het eerst samen in het theaterstuk 'Lenz' van Theater Malpertuis. Het klikte tussen ons en we hadden goesting om samen iets te doen. Een jaar later richtten we het theatergezelschap Maelstrom op. De naam is er eigenlijk toevallig gekomen. De vrouw van Jorre had al een vzw met de naam Maelstrom die op non-actief stond. Die hebben we terug leven in geblazen. Ik weet dat mijn antwoord wat teleurstellend is (lacht).

Lang op voorhand bevragen jullie het brede publiek rond een thema. Met de antwoorden maken jullie de voorstelling. Waarom die werkwijze?

Thomas: We willen ons verbinden met de positieve krachten in de samenleving en samenwerken met nieuwe mensen en verenigingen. We vinden het heel waardevol om van begin af aan input en feedback te krijgen, voordat de vorm van het theaterstuk definitief vastligt. Die formule zit wel nog in de experimentele fase, we zijn nog steeds zoekende. Maar sommige zaken komen wel terug. Als je bijvoorbeeld binnen een organisatie iemand hebt die enthousiast is over het idee, dan raakt alles in een stroomversnelling.

Jullie voorstellingen gaan altijd over maatschappelijke thema's. Waarom?

Thomas: Ik had van in het begin twee ideeën waarmee ik zeker iets wilde doen. Die ideeën resulteerden in twee theaterstukken: "Kind van de zon" over macht en "Brieven aan mijn kind", nadat ik zelf voor de eerste keer vader was geworden. Het thema solidariteit is komen aanwaaien vanuit de socialistische mutualiteit die een theatervoorstelling wilde maken over dat woord.

Jullie zagen het wel zitten om met 'solidariteit' aan de slag te gaan?

Thomas: Ik persoonlijk wilde het woord terug laten resoneren. Ik ben geboren in 1988, in een tijd dat grenzen open gingen en de mogelijkheden eindeloos leken. Je had de val van de Berlijnse muur, het Schengenakkoord,... Nu zitten we in een tijd dat alles terug dichtgaat, ook globaal. De grenzen sluiten. Daarom wilde ik dat woord terug oppakken. We spelen het stuk niet toevallig in de verkiezingsperiode. Niet alleen veiligheid en pensioen zijn belangrijke thema's in het debat, ook solidariteit is dat. In plaats van mensen bang te maken, willen we hen juist meer verbinden, we willen meer positieve woorden in het debat.

En wat is solidariteit nu eigenlijk?

Thomas: Een lastig woord, maar toch duikt het vaak op. Sommigen noemen het empowerment, anderen barmhartigheid. Voor sommigen is geld geven solidariteit. Ik vind dat iedereen moet doen waar hij zich goed bij voelt. Maar het blijft een lastig begrip. Bij onze rondvraag kwam vaak terug dat solidariteit betekent dat het eerlijk moet zijn voor iedereen. Maar "iedereen" is niet voor iedereen hetzelfde. Volgens sommigen is solidariteit onvoorwaardelijk: "we zijn toch allemaal mensen onder elkaar". Volgens anderen niet. We gingen langs bij Stijn Oosterlynck, professor sociologie aan de Universiteit Antwerpen. Hij onderzocht solidariteit in een diverse samenleving. Onze traditionele vorm van solidariteit is gebaseerd op het feit dat iedereen belastingen betaalt in ruil voor de welvaartsmaatschappij. Dat blijft beperkt tot de natie. De vraag is: hoe gaan we om met mensen die de natie doorkruisen? Die naar hier migreren of op doortocht zijn? Wat professor Oosterlynck benadrukt, is dat er een goede wisselspanning nodig is tussen enerzijds integratie (mensen moeten zich integreren in het systeem) en transformatie (het systeem moet zich tegelijkertijd ook aanpassen). Opmerkelijk is dat professor Oosterlynck zegt dat we een nieuwe vorm van solidariteit moeten "herverbeelden". Ik vind het gek dat hij dat zegt. Normaal gezien baseren wetenschappers zich op harde cijfers en wetenschappelijke data. Zijn antwoord is voor ons als theatermakers natuurlijk heel erg interessant. Want waar anders dan in kunst en cultuur kan je de zaken herverbeelden? Kunst en cultuur zijn niet pragmatisch of realistisch, ze zijn de plek bij uitstek om te dromen, om zich een andere wereld te verbeelden.

Wat is volgens jou het belang van theater in de strijd tegen armoede?

Thomas: Door samen te werken met de jongeren van Djynamo, heb ik gemerkt dat jongeren open bloeien als ze iets samen kunnen creëren. In kunst kan je experimenten, je kan zoeken wat er mogelijk is, ook in de strijd tegen armoede. Daar ligt onze kracht. Met onze stukken willen we mensen aan het nadenken zetten. We pretenderen niet om het antwoord te geven.

Evelien Lambrecht

Meer info en tickets voor de voorstelling "Solidariteit" op maelstrom.be.

De tekst van "Brief aan de jarige Père Joseph" vind je op onze website.

MEDEDELING AAN DE REIZIGERS

Aantekeningen van een NMBS-medewerker

Het is vroeg in de ochtend, en tussen het jachtige rennen van de pendelaars valt een man mij op. Hij heeft alle tijd van de wereld. Hij draagt geen maatpak of modieuze sneakers. Hij haalt een blikje pils uit zijn overvolle rugtas. Ik had het moeten weten, de nachten worden kouder en dan komen de daklozen graag in de stationshal beschutting zoeken.

De man praat behoorlijk luid. Dat heb je als je dronken bent. Als die mannen zouden stoppen met drinken, dan konden ze tenminste de huur betalen. Geld voor smartphones hebben ze blijkbaar ook. Plots zet de man het op een lopen. Kaartjes kopen doen die lui natuurlijk niet. Boetes betalen? Daar lachen ze mee. Van een kale kip kun je niet plukken.

Zwaar hijgend komt de man terug in de hal. Zeker schrik gehad van de treinbegeleider? Weer is hij druk aan het bellen. Vanwaar halen die mannen dat geld toch?

Mededeling aan de reizigers: *"De IC-trein met bestemming Brussel van 8u42 zal vandaag niet rijden."*

Je ziet de man geagiteerd heen en weer lopen. Weer is hij aan het bellen. Dan komt hij mijn richting uit. Hij wil dat zijn treinkaartje wordt terugbetaald! Ik geloof mijn oren niet. Alsof hij mijn gedachten kan lezen voegt hij er nog aan toe: "Ik moest naar een belangrijke vergadering in Brussel."

Ik had het zelf niet gekker kunnen bedenken en kan nog net een schaterlach onderdrukken.

En ik?

Zou ik deze man geloofd hebben?

André, zo heet hij, was zo'n 20 jaar straatbewoner. Dat vindt hij een beter woord dan dakloos. Sinds vorige week heeft hij een woning. Maar het leven op straat heeft hem fysiek getekend. De gewoonte om te drinken leer je niet in een paar weken af.

André heeft mij en mijn collega die ochtend verschillende keren gebeld. Hij was heel opgewonden. Hij had net de trein gemist. Stom. Hij was immers goed op tijd in het station. Wachtend was hij wat gaan surfen en rondbellen op zoek naar informatie om een vriend te helpen.

In zijn enthousiasme verloor hij de tijd uit het oog. Geen probleem. Hij belde me: "Met de trein van 8u42 kom ik ook nog net op tijd". Nog geen half uur later belt André terug. Hij is in paniek en ook boos. "Ze hebben mijn trein afgeschaft." Tussen de boosheid door hoor ik vooral de ontgoocheling in zijn stem. Hij had zich zo verheugd op de bijeenkomst. "Ik loop over van de ideeën" had hij daarnet half lachend, half serieus gezegd. Samen met andere ervaringsdeskundigen uit Vlaanderen, Brussel en Wallonië neemt hij deel aan een tweejaarlijks onderzoek van het Federaal Steunpunt Armoedebestrijding. Om de zoveel weken komt de groep samen om ervaringen uit te wisselen en ideeën aan te reiken rond het thema duurzaamheid.

André had zich goed voorbereid. En dan gebeurt nu dit.

Later op de dag, als de woede wat bekoeld is, belt hij terug. Over zijn vraag om het treinkaartje terugbetaald te krijgen: "Het gaat mij niet om het geld, het gaat mij om het principe."

Het hele gebeuren blijft de komende dagen in mijn hoofd hangen. Wat als ik de spoorwegbediende was geweest. Zou ik André geloofd hebben? En u? Waarheid of fabel? Ons project over vooroordelen wil mensen zoals u en ik aanspreken. Niet om met het vingertje te wijzen. Wel om met een kritische blik te kijken naar onszelf en hoe wij naar mensen in armoede kijken.

Guy Malfait

© Fernand De Cannne

Wil u graag meer weten over Waarheid of Fabel, neem dan contact op met guy.malfait@atd-vierdewereld.be

EEN SOLIDAIR EINDEJAAR

Met de koude eindejaarsperiode in zicht, doen we een warme oproep om onze acties te ondersteunen. Benieuwd naar wat jouw steun voor ons betekent?

Dankzij jouw steun, hebben we vorig werkjaar (2017-2018) 5 **Volksuniversiteiten** kunnen organiseren met een vijftigtal deelnemers per keer. We hebben onze ervaringen en inzichten rond het recht op een goede woning, recht op werk en eenzaamheid kunnen delen met elkaar en met beleidsmakers. Jaarlijks **5 euro** geven betekent dat we Volksuniversiteiten kunnen organiseren met meer impact op de deelnemers én de maatschappij.

Dankzij jouw steun, kunnen we volop werk maken van de campagne **'Waarheid of Fabel?'**. 'Waarheid of Fabel?' wil vooroordelen over armoede ontkrachten. We baseren ons op wetenschappelijk onderzoek en de ervaringskennis van mensen in armoede. Jaarlijks **5 euro** geven betekent dat we effectievere campagnes kunnen opzetten met een blijvende impact op de samenleving.

"Met 5 euro per jaar?!" denk je nu vast. Ja, 5 euro lijkt een verwaarloosbare som. **Maar alle 5 euro's samen, maken een groot verschil voor onze organisatie in de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting.**

Meer info over de Volksuniversiteit, 'Waarheid of fabel?' en onze andere acties vind je op onze website.

ATD Vierde Wereld België is lid van de Vereniging voor Ethiek in de Fondsenwerving (VEF) en heeft haar ethische code ondertekend.

Ja, ik wil jullie steunen! Maar hoe?

DOE EEN GIFT

- Giften kunnen overgeschreven worden aan ATD Vierde Wereld België vzw op rekeningnr. IBAN BE89 0000 7453 3685 (BIC : BPOTBEB1) met vermelding "GIFT". Je kan ook online een gift doen via onze pagina op dono.be.
- Via een permanente opdracht ondersteun je onze acties op lange termijn. Vraag aan je bank om maandelijks een vast bedrag over te schrijven. Je vindt hiervoor een formulier op onze website.

Giften waarvan de som gedurende een jaar minstens 40 € bedraagt, geven recht op een fiscaal attest

VIA EEN SCHENKING OF LEGAAT

Een legaat is een schenking bij testament waarvoor verminderde successierechten gelden. Wanneer je geen kinderen hebt en je bezittingen wilt nalaten aan erfgenamen die niet in rechte lijn zijn, kan je een duolegaat overwegen. Met een duolegaat bevoordeel je zowel je erfgenamen als ATD Vierde Wereld. ATD Vierde Wereld betaalt de successierechten van de andere erfgenamen zodat deze erfgenamen uiteindelijk een groter bedrag ontvangen. Meer info vind je op onze website.

VERSTUUR ONZE WENSKAARTEN

Je kan een mapje kopen met 10 verschillende wenskaarten. 1 mapje kost € 5. De verzendkosten bedragen 2,50 euro (10 tot 20 kaarten), 4 euro (21 tot 60 kaarten) of 7,60 euro voor meer dan 60 kaarten. Je kan je bestelling telefonisch (02/647.92.25) of per email (contact@atd-vierdewereld.be) doorgeven. Na ontvangst van de wenskaarten, kan je het bedrag overmaken aan ATD Vierde Wereld België vzw op rekeningnr. IBAN : BE89 00007453 3685 (BIC : BPOTBEB1) met vermelding "wenskaarten + je naam".

KALENDER

VOLKSUNIVERSITEIT VAN DE VIERDE WERELD

Zaterdag 15 december 2018

Woensdag 6 februari 2019 – Europese Volksuniversiteit

Zaterdag 16 februari 2019

Plaats van dialoog en vorming met mensen in armoede

Wil je op de hoogte blijven van alles wat reilt en zeilt binnen onze beweging? Schrijf je dan in voor onze maandelijkse online nieuwsbrief! Inschrijven kan via onze website of contact@atd-vierdewereld.be.

INFORMATIE-ONTMOETING:

De internationale Beweging ATD Vierde Wereld in België, wat is dat, wie zijn dat?

De beste manier om dat echt te weten te komen is ons ontmoeten. Maak een afspraak.

Op onze website vind je een fotoverslag van verschillende evenementen rond 17 oktober, Werelddag van Verzet tegen Extreme Armoede.

GEÏNTERESSEERD IN EEN VAN DEZE ACTIVITEITEN?

Informeren en aanmelden via het secretariaat: contact@atd-vierdewereld.be.

Actuele informatie: zie www.atd-vierdewereld.be

▲ Meer dan 700 mensen namen deel aan de optocht tegen armoede in Leuven op 13 oktober. ©armoedekneelt.be